

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นแก่คนทุกคน เพราะว่าการศึกษทำให้ประชาชนเป็นคนดี มีศีลธรรมและวัฒนธรรม มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ มีความเฉลียวฉลาดสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การศึกษาไม่ได้หมายถึงเฉพาะการเรียนวิชาต่าง ๆ ความหลักสูตรในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่หมายถึงการเรียนรู้อะไรจากประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น จากกาอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุ การชมโทรทัศน์และภาพยนตร์ เป็นต้น สื่อมวลชน (Mass Media) ต่าง ๆ เหล่านี้สามารถจะนำเรื่องราวต่าง ๆ ไปสู่บุคคลเป็นจำนวนมากได้ แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะแยกกันอยู่ในสถานที่ต่างกันก็ตาม จึงนับได้ว่าสื่อมวลชนมีความสำคัญต่อการศึกษามาก เพราะช่วยเผยแพร่ข่าวสารความรู้ ทัศนคติและวัฒนธรรมแก่มวลชนได้รวดเร็ว ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลายเหล่านั้น หนังสือพิมพ์มีบทบาทและอิทธิพลต่อการศึกษามากที่สุด เพราะเสนอข่าวสารได้คงทนถาวรเป็นหลัก ฐาน ให้โอกาสแก่ผู้อ่านได้มีเวลาครุ่นคิดไตร่ตรองและสามารถจะอ่านย้อนกลับไปได้ หนังสือพิมพ์เข้าถึงมหาชนได้ทุกระดับและทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์รายวัน

หนังสือพิมพ์รายวันมักจะลงข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นละเอียดลออตามความเป็นจริง การเสนอข่าวน่าสนใจง่าย และชวนอ่าน หนังสือพิมพ์รายวันบางฉบับ

มีผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ รวมเป็นคณะบรรณาธิการ ทำหน้าที่ยืมข่าววิชาการ
 ให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าใจง่าย บทบรรณาธิการมักจะพิมพ์จดหมายจากผู้อ่านซึ่งส่งไป
 แสดงประชามติ ทำให้ผู้อ่านได้รับทราบถึงมติมหาชนทั่วไป บทความหรือสารคดีมักมี
 เนื้อหาครอบคลุมหลายวิชา เช่น เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ผู้อ่านสามารถ
 จะเลือกอ่านได้ความความถนัดและความสนใจของแต่ละคน นอกจากนี้ โฆษณา
 บริการธุรกิจ และอื่น ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของประชาชนโดย
 ส่วนรวมทั่วไป จึงนับได้ว่าหนังสือพิมพ์รายวันเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของประ
 ชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อประชาชนในสังคมเมืองหลวง ซึ่งมีความเป็นอยู่ที่สลับ
 ซับซ้อน เช่น การจราจรพลุกพล่าน ค่าครองชีพสูง เป็นต้น ประชาชนไม่อาจมี
 ประสบการณ์ทุกอย่างได้ด้วยตนเอง ไม่มีโอกาสได้เผชิญหน้าเพื่อวิพากษ์แลกเปลี่ยน
 ความคิดเห็นกันดังเช่นที่เคยปฏิบัติกันมาแต่กาลก่อน ประชาชนจึงต้องอาศัยหนังสือ
 พิมพ์รายวันเป็นสื่อกลางติดต่อกับและแจ้งเหตุการณ์ ข่าว และวิทยาการแขนงต่าง ๆ
 ทั่วไปที่เกิดขึ้นในโลก ปัจจุบันนี้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะ ต่างได้ตระหนัก
 ถึงประโยชน์ของหนังสือพิมพ์รายวันเป็นอย่างดี และนิยมอ่านกันมากขึ้น ซึ่งจะสังเกต
 ได้จากสถิติจำนวนจำหน่ายของหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับมีแนวโน้มสูงขึ้นทุก ๆ ปี^๒

อาชีวศึกษา บางทีเรียกว่าการศึกษาวิชาชีพหรือเทคนิคศึกษา หมายถึงการ
 ให้การศึกษาอบรมบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถในการทำงาน หรือ ประกอบอาชีพ
 ใดอย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้ผลดีที่สุด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว สังคม
 และประเทศชาติ การที่จะให้นักเรียนอาชีวศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถซึ่งจะได้เป็น
 กำลังในการพัฒนาประเทศต่อไปนั้น จำเป็นจะต้องปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนอาชีว -
 ศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงเสียก่อน ด้วยทำให้การศึกษาวิชาความรู้ทั้งทางด้านวิชาชีพ

^๒ Thailand Official Yearbook, (Bangkok: Printed at Government House Printing Office, 1968), p. 459.

และวิชาสามัญตลอดจนความรู้ทั่วไป วิธีหนึ่งที่นักเรียนอาชีวศึกษาจะได้รับความรู้ความเข้าใจกว้างขวางและก้าวทันโลก ซึ่งกำลังเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วนั้นก็ได้อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด ซึ่งหมายรวมถึงหนังสือพิมพ์รายวันด้วยเป็นประการสำคัญ

อนึ่ง ผู้วิจัยได้ทำงานเกี่ยวกับชอ้งกับนักเรียนอาชีวศึกษามากหลายปี ได้สังเกตเห็นว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาส่วนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดพระนครและธนบุรีรับหนังสือพิมพ์รายวันไว้ในห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนอาชีวศึกษาได้มีโอกาสอ่านได้ทั่วถึงกัน ผู้วิจัยได้สนใจเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้มานาน จึงใคร่จะทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนครและธนบุรี" เพื่อทราบข้อเท็จจริงว่านักเรียนอาชีวศึกษาอ่านหนังสือพิมพ์รายวันอย่างไร มีความเชื่อถือต่อเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์อย่างไร ตลอดจนสนใจที่จะอ่านข่าวหรือบทความในหนังสือพิมพ์รายวันมากน้อยเพียงใด เป็นต้น ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแนะแนวเรื่องการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันแก่นักเรียนอาชีวศึกษาทั่วประเทศให้รู้จักอ่านหนังสือพิมพ์รายวันอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับประโยชน์จากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันให้มากที่สุดเท่าที่จะพึงเป็นไปได้

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายทั่วไปเพื่อที่จะศึกษาการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนอาชีวศึกษารัฐบาลระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (ม.ศ.๔,๕ และ ๖) ทั้งชายและหญิงในจังหวัดพระนครและธนบุรี และเพื่อศึกษาว่านักเรียนอาชีวศึกษาชายและหญิงอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นความรู้ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ครูอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ แล้วพยายามแสวงหาเส้นทางช่วยกันส่งเสริมให้สื่อมวลชนประเภทนี้บังเกิดผลประโยชน์แก่การศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาให้มากที่สุด

อนึ่ง การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเฉพาะคือ

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาถึงลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนอาชีวศึกษา เช่น ความถี่ในการอ่าน เวลาที่อ่าน เวลาที่ใช้อ่านใน ๑ วัน สถานที่อ่าน วิธีอ่าน และความเชื่อถือของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นต้น

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาถึงหนังสือพิมพ์รายวันซึ่งนักเรียนอาชีวศึกษานิยมอ่าน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาถึงประเภทของข่าวหรือคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์รายวันที่นักเรียนอาชีวศึกษาสนใจอ่าน

๑.๒.๔ เพื่อศึกษาถึงประโยชน์ที่นักเรียนอาชีวศึกษาจะได้รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันและอุปสรรคต่าง ๆ

๑.๒.๕ เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาในเรื่องการปรับปรุงหนังสือพิมพ์รายวันให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาได้มากที่สุดเท่าใด เป็นต้น

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาศึกษา (ม.ศ. ๔, ๕ และ ๖) โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา ๒๕๒๒ ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ทั้งรอบเช้าและรอบบ่าย

๑.๓.๒ ลักษณะของประชากรไม่คำนึงถึงความแตกต่างในวัย ชั้นเรียน โรงเรียน ระดับฐานะ เศรษฐกิจ สังคมของครอบครัว

๑.๓.๓ ลักษณะของประชากรไม่คำนึงถึงนักเรียนที่ศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่ง โดยเฉพาะ

๑.๔ คำจำกัดความ

๑.๔.๑ "หนังสือพิมพ์รายวัน" หมายถึงหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่พิมพ์ในจังหวัดพระนครและธนบุรีในปัจจุบัน

๑.๔.๒ "นักเรียนอาชีวศึกษา" หมายถึงนักเรียนที่ศึกษาวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (ม.ศ. ๔,๕ และ ๖) ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา ๒๕๒๒

๑.๔.๓ "ลักษณะการอ่าน" มีความหมายกว้างครอบคลุมถึงความถี่ในการอ่าน เวลาที่อ่าน เวลาที่ใช้อ่านใน ๑ วัน สถานที่อ่าน วิธีอ่าน และความเชื่อถือของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน